

Naučno-istraživački projekat
 „Andrić Initiative: Ivo Andrić u evropskom kontekstu“ (2007–)

13. simpozijum

A n d r i ć e v a p r i p o v i j e t k a

15. 16. 17 i 18. oktobar 2020. godine

Sokobanja (Srbija)

Osnovi aspekti i elementi

Andrićevih pripovijedaka

1. **Vrsta pripovijetke:** društvena, psihološka, socijalna, misaona, istorijska, hronikalna, humorna, bajkovita, kratka....
2. Pripadnost određenom **pripovjedačkom ciklusu** (o tamnici, fratrima, gradovima, selima, moru, neobičnim ljudima, ženama, djeci, starijim osobama, mutnim vremenima i sl.).
3. **Tema/motiv:** tišina; put/ovanje; ljepota; muzika; dobro; zlo; strah; mržnja; osveta; laž; smrt; java; san; nesanica; vlast; igra; sudar svjetova; konflikt domaćih ljudi i stranaca, starosjedioca i došljaka; odnos prema ratu i miru; interakcija Istok ↔ Zapad ↔ „Treći svijet“; dijalog kultura, civilizacija, religija i ideologija; identitet, moral.
4. Poetika **vremena i prostora:** vrijeme radnje; prostor pripovijedanja; geografski, civilizacijski i fabularni prostor; prostor kao okvir i kao dekor; kulturno-istorijski kontekst u kome se odvija radnja; izmjena vremenskih planova.
5. **Likovi:** glavni i sporedni; individualni i kolektivni; stvarni i izmišljeni; homodijegetički (likovi u pripovjednoj situaciji), heterodijegetički (ne-likovi u pripovjednoj situaciji); istorijske, poluistrorijske i neistorijske ličnosti; karakter, psihologija pojedinca, mase, kolektiva; duševna stanja; djeca; muškarci; žene; ženska i muška perspektiva; rodna i polna (a)simetrija, (ne)ravnopravnost, diskriminacija; ženska emocija (stid, strah, sila, zabluda, sumnja, optužba, maštanje); muška opsjednutost ženom, eros, pohota, fascinacija ženskim tijelom, čulni i duhovni zanos, seksualno nasilje; imaginarna i stvarna žena kao nedostižan cilj; ženska ljepota i fatalnost lijepe žene; ljubav i brak.
6. **Pejzaž.**

7. **Naracija:** priča i nagona potreba za pričanjem; moć i značaj priče; priča u priči, priča o priči, priča kroz priču, priča sa pričom, priča za pričom, priča uz priču; centralna priča, epizodna priča; epska i lirska priča; priča s okvirom (okvirna priča, uokvirena priča); objedinjavanje više priča u jednu cjelinu; legenda, mit i narodno predanje u priči; pričanje i slušanje; narativna strategija; tehnika portretisanja (dinamičko, statičko, situaciono, pejzažno); narativna perspektiva – fokalizacija (nulta, unutrašnja, spoljna), fokalizator („vlasnik“ tačke gledišta); alternacije tački gledišta („objektivno“ kazivanje u 1. i 3. licu, umetanje 1. lica množine); postupak hronološkog sažimanja; način, mudrost i vedrina pripovijedanja; tehnika fleš beka, retrospekcija, introspekcija; estetika slikanja; digresija i generalizacija; kompozicija priče, narativna shema (prolog, epilog, fokus, klimaks, poenta); ulančavanje; narator i sabesjednik; pripovjedač/pričalac/narator: glavni, sporedni, sveznajući (analitički), autorski, pasionirani, nepouzđani, odsutni, prikriveni, obezličeni, eksplicitni, implicitni..., antipripovjedač...; mijenjanje i ukrštanja perspektiva, autonaracija (ja-lik, ja-narator, ja-protagonista, ja-svjedok), pomjeranje granica svoga „ja“; „udvajanje“ naracije; naratološka fikcija i faksija, toponimija, pauza, zagrada; humor; simbioza umjetničkog teksta, psihološke analize i filozofskog traktata (književnog teksta, psihološke proze i misaone analize); objektivnost i subjektivnost pripovijedanja; autobiografski elementi.
8. **Stil:** kratkoća i jednostavnost kao bitne odrednice; tehnika doživljenog govora; upravni govor – neupravni govor – nepravni upravni (slobodni neupravni, doživljeni) govor; ulančavanje dijaloga sa unutrašnjim monologom; umjetnička transpozicija; ekspresivnost; metaforizacija; personifikacija, stilizacija; komparacija; ponavljanje; kontrastiranje; slikovitost i izražajnost pripovijedanja; tropi; figure; umjetnička konstrukcija, rekonstrukcija i dekonstrukcija.
9. Kontekst **književnih i filozofskih pravaca** (idealizma, romantizma, realizma, nadrealizma, logocentizma, evrocentrizma, strukturalizma i poststrukturalizma, modernizma, postmodernizma); realistično, modernističko i postmodernističko pripovijedanje; paralele sa drugim pišćevim djelima i djelima pisaca domaće i svjetske književnosti.
10. **Književna kritika:** recepcija; moderno i tradicionalno; kritička valorizacija; sukob interpretacija; novo čitanje.
11. **Jezik:** osobenosti jezičkog izraza (fonetsko-fonološke, leksičko-semantičke, frazeološke, paremiološke, tvorbene, morfološke, sintaksičke; izbor i organizacija riječi, oblika, rečenica i idioma); jezik junaka i jezik pripovjedača.